

FRANCIJOS SPAUDA REIKALAUJA MIRTIES DALADIERUI, MANDELIUI, KOTUI IR KITIEM

Kaip Kiti, Taip ir Daladje Bus Teisiami — O Jeigu Kaip ir Nusmerkti Mirti — Daladje Valdžios Išleistais Įstatymais

Vieči, Liepos 25. — Francijos spauda reikalauja, kad, buvę Francijos ministrai, įskaitant ir Daladje, būtų nubausti "be jokio pasigailėjimo." supraskit — mirtimi.

Teismas kaltininkus teis remgamas dar Daladje kabineto išleistais parėdymais, kurie buvo užvadinti Francijos apsigynimo parėdymais.

Spaudoj dažnai minimi ir Francijos tragedijos kaltininkais yra sekanti ministrai:

Edouardo Daladier, buvęs ministeris pirmininkas.

Georges Mandel, buvęs vidaus reikalų ministeris.

Pierre Cot, buvęs oro ministeris.

Cesar Campinchi, buvęs laivyno ministeris.

Yvonne Delbos, buvęs apšvietos ministeris.

Deugianiai atakuojami Daladje (Daladier) ir Mandel, Mandel, kaip vidaus reikalų ministras, kaltinamas, būk jis turėjęs sudaryti sąrašą žymių francūzų, kurie būvę sekiojami slapto Mandelio agentų.

(Lietuvos fašistai irgi po perversmo skeibė, kad komunistai turėję "juoda sąrašą").

Buvęs oro ministeris Cot sąbotažavęs orlaivių produkciją. Didelės sumos pinigų, skirtų orlaivynui, buvusios pagamintotų pavogtos.

Dabartinis kabinetas sudarys specialų teismą teisimui sumintų kaltininkų, kitaip sakant, Daladje ir Reynaud ministerių.

Prie aukščiaū sumnėtų dažnai minimi ir Leono Blumo, Francijos socialistų vado, Reynaudo ir Gamelino vardai.

Sovietai Didina Prekybą su Kinija

CUNGKING, Liepos 29. — Kada visos "demokratinės" šalys nusituko nuo Kinijos ir sulig japonų reikalavimu uždarė kelius, tai Sovietų Sąjungoje didesne jėga stoji Kinijos laudžiai talkon ir didina prekybą.

Siomis dienomis čia padaryta dar viena nauja prekybos sątartis tarp Kinijos ir Sovietų Sąjungos, sulig kuria Sovietai pirks iš Kinijos 13,000 tonų avių ir kitko, už tas avizas mokėdami Kinijai reikalingą mašiną, bei karo medžiagą.

Taip Sovietų palaikoma Kinijos liaudis tikisi atsilaikyti prieš blokadą ir Japonijos imperialistus.

LONDONAS, Liepos 29. — Anglija suėmė tūs Rumunijos prekybinius laivus Egipto vandenyse, kaipo vystymui griežtesnių žygių prieš Rumuniją dėl konfiskuotos anglių aliejaus korporacijos Rumunijoje.

Tuo patim sykiu Rumunijos vyriausybė pasiūtas protestas dėl jos pasiskavimo į nazių pusę ir konfiskavimo aliejaus korporacijos.

JEIGU KARAS užsitrauks ilgai. Anglijoj ir kituose kariaujančiuose kraštuose nebiks nei vienos geležinės tvoros. Štai angliai darbininkai užsideję ant pečių neša geležines tvoras, kuriomis buvo aptverti parkai.

Sovietų Sąjungos Laivyno Jėga Pademonstruota Manevruose

MASKVA, Liepos 29. — Milžiniška Sovietų laivyno jėga buvo pademonstruota laike praėjusių laivyno manevrų.

Didieji kovos laivai, kruiseriai, naikintuvai, submarinai ir topepiniai laivai laike tų manevrų pripildė jūros vandenis nuo Baltijos jūros uostų iki Vladivostoko.

Laike manevrų prie Vladivostoko "priešo laivai" buvo "sunaikinti" ir "atmušti" priedangoje dūmų, išleistų orlaiviais.

Šis Raudonojo laivyno pademonstravimas sukėlė džiaugsmą ir pasididžiavimą visoje šalyje, nes didelė ir galinga jo jėga buvo aiškiai pademonstruota.

Laivyno komisaras admirolas Nikolai Kuznecov, atvirai pareikšdamas, kad Sovietų kraštas gali pilnai pasitikėti Raudonojo laivyno jėga, taipgi priminė jo jėgą ir kitiems. Jis pažymėjo, kad Raudonasis laivynas jau lyginasi prie didžiųjų laivynų ir kad tas laivynas ateityj bus didžiausiu pasaulyje.

Tarp kitko savo kalboje jis pareiškė:

"Mes sudaužem visas imperalistinių karb ruošėjų pastangas užpulti mūsų šalį ir įtraukti Sovietus į kruviną karą. Nei vienas priešio laivas neižengė į mūsų vandenį; nei vienas priešio orlaivis nediršo pasirodyti virš mūsų žemės. Atsiminkite kapitalistinių apsupimą. Būkite sargyboje prieš bet kokias priešų provokacijas."

Visa Sovietų spauda su pasididžiavimu kalba apie savo laivyną, sakydama, kad visi Sovietų Sąjungos pakraščiai yra apkaustyti plieno lanku ir priešui neprieinami.

TAUTŲ LYGA PERSIKELIA Į SUVIENYTAS VALSTIJAS

LONDONAS, Anglija. — Manoma, kad nepolitiniai Tautų Lygos departamentai greitu laiku bus perkelti į Poinceoną, New Jersey valstijoje, kur jie bus per visą karo laiką.

Didieji Tautų Lygai smūgi uždavė jos sekretorius Juozapas A. Avenol rezignacija.

Indija Reikalauja Savo Nepriklausomybės

POONA, Indija, Liepos 29. — Visos Indijos Kongreso Taryba savo posėdyje priėmė reziliuciją reikalaujant visiškos Indijos nepriklausomybės ir įsteigimo Lėkiosios Liaudieskos Tautinės Valdžios.

Tuo patim laiku Taryba pažadėjo duoti Britanijai pilną kooperaciją, jeigu bus suteikta nepriklausomybė. Komunistai taip propozicijai griežtai priešinosi, reikalaudami nieko bendro neturėti su "Britanijos imperializmu." Tie ginčai liko išskelti diskusuojant Gandhi nusistatymą, kuris buvo anksčiau priimtas, kad kovoje už nepriklausomybę nebūtų naudojama griežtų žygių. Prieš tokią Kongreso priėmimą Gandhi nusistatymo kilo plačios Indijos minios ir reikalavo griežtos kovos taktikos. Dabar tas Gandhi nusistatymas liko atmetas.

Šiuo klausimu diskusijos truko 24 valandas.

Vyksta Rinkimai į Kauno Apskritis Sovietų Tarybas

KAUNAS. — Jau savaitę atgal prasidėjo apskrities Sovietų (Tarybų) rinkimai Kauno pramonėse.

Pirmaisiais įvyko apskritiniai rinkimai Sandėuose, Kauno priemiestyje. Rinkimų mitinge dalyvavo 400 darbininkų. Keli iš kandidatų buvo atmesti. Nes darbininkai atrado, kad šie kandidatai negana prisirengę tokiais atsakingais pareigais, kaip veikimas apskrities Soviete.

Į apskrities Sovietą tapo išrinkti keli darbininkų judėjimo veikėjai. Tarp jų yra ir Advejus J. Finovas, tikiai 19 metų amžiaus, bet jis būvęs baustas Smetonos koncentracijos stovykloje, knijo politinis kalnys.

Pasibaigus apskritiniams rinkimams, bus sudarytas miesto Sovietas iš darbo žmonių atstovų.

Vienas pirmųjų Kauno Sovietų darbu, tai — geriant butų kambarių dalyką darbo žmoniems.

Papildomas Pranešimas Apie Lietuvos Seimo Sąstatą

KAUNAS, Liepos 23. — Vakariniame Lietuvos seimo posėdyje mandatų komisija išdavė sekamą raportą apie tai, iš kokių sluoksnių sus'laro šio seimo atstovai, būtent:

21-nas darbininkas, 25 valstiečiai, 27 intelektualai ir raštininkai ir dirbančioji inteligentija kentėjo nuo nedarbo, gyveno skausmuose skurdo ir nelygybės. Lietuvos valstiečiai kentėjo dėl žemės neturėjimo arba dėl jos trūkumo, kadangi didesnė dalis žamės buvo rankose dvarininkų ir kitų stambių žemės savininkų.

"Senojai Lietuvoj tikiai išnaudotojai gerai gyveno — sam-

LATVIJOS SEIMAS UŽTIKRINA ŽEMĘ DIRBANTIEMS VALSTIEČIAMS

RYGA. — Latvijos seimas liepos 23 d. išleido pareiškimą, jog nuo šios dienos lieka išlaisvinti valstiečiai, kurie "per šimtmečius kentėjo priespaudą nuo išnaudotojų, dvarininkų, baronų ir kitų stambių žemės dvarininkų... Dabar darbininkai, valstiečiai ir profesionalai tapo vieninteliais, tikraisiais Latvijos šeiminkais."

Visa Latvijos žemė su gamtiniais jos turtais yra paskelbta kaip žmonių nuosavybė, tai yra, liaudieskos valstybės savastis. Dirbantiems valstiečiams paliekama ūkiai iki 75 akrų žemės. Visa kita žemė virš to tampa pervesta į valstybinį žemės fondą, kuris dalins žemę bežemiams ir mažžemiams valstiečiams.

Latvijos seimas pareiškė: "Visa žemė, kurią dabar turi dirbantieji valstiečiai, taip pat žemė, kurią valstybė perduos bežemiams ir mažžemiams valstiečiams, bus užtikrinta jiems vartoti ant visados."

LIEPOS 25 NAKTĮ SUSIKLĖDU CNR prekiniai traukiniai. Nelaimė įvyko Strathroy jarde. Sušvertė į krivą 25 vagonai. Jie degė kelias valandas, kol Strathroy gaisrininkai gaisrą likvidavo. Iš žmonių trys buvo sužeisti. Visi trys traukinio aptarnautojai.

SEIMO PAREIŠKIMAS PRAŠANT PRINTI Į SOVIETŲ SAJUNGA

KAUNAS. — Lietuvos Seimas dytojai, fabrikantai, bankininkai, dvarininkai, aukščieji valdininkai, kurie veržiamiesi prie Sąjungos. Pareiškimas sako: "Lietuvių tauta buvo begalystingai spaužčiama išnaudotojų, pšiamama, smurtu kamuojama, pasmerkta skurdui ir nykimui; bet dabar lietuviai įsteigė naują valstybinę santvarką Lietuvos, tokia santvarka, kur patys žmonės yra aukščiausi šalies valdytojai. Ši santvarka tai sovietinė santvarka.

"Lietuva persiorganizavo į Sovietinę Socialistinę Respubliką.

"Per eilę metų Lietuvos darbininkai ir dirbančioji inteligentija kentėjo nuo nedarbo, gyveno skausmuose skurdo ir nelygybės. Lietuvos valstiečiai kentėjo dėl žemės neturėjimo arba dėl jos trūkumo, kadangi didesnė dalis žamės buvo rankose dvarininkų ir kitų stambių žemės savininkų.

"Senojai Lietuvoj tikiai išnaudotojai gerai gyveno — sam-

Lietuvos tauta nutrenkė šalin junga dvarininkų ir kapitalistų ir gavo progą įsteigti savo šalyje vienintelę teisingą santvarką, sovietinę galią. — už visus tuos dalykus padėka Sovietų Sąjungai!

"Štai kodėl Lietuvos žmonės matė sau geršnę ateitį glaudžiam sąryšyje su Sovietų Sąjungą.

"Piktadariška, atžagareiviska šalka, pirmaū valdžius Lietuva, dėjo visas pastangas, kad užkirsti kelią broliškam susiartinimui tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos; ta žalka darė viską, ką tik galėjo, kad neleistų sumetė šalin smetoniskų pavergėjų jungą ir įkūrė sovietinę galią savo valstybėje.

"Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjunga yra susidariusi iš tautų, kurios savo noru susivienijo. Jos nėra atskiros viena nuo kitos, jos sudaro vienumą.

"Gyvenimas parodė, jog bendradarbiavimas tarp sovietinių respublikų atnešė joms dar negirdėtą gerovę ir audringai smarkų išsivystimą jų ūkio-ekonominijos ir kultūros. Istoriniai trumpu laiku jos pasidarė politiniai, ekonominiai ir kultūriniai pažangiosios respublikomis. Viena respublika, slovėdama atskirai pati savaimi, niekada nebūtų galėjus to pasiekti.

"Gyvenimas parodė, kad tik Jungtinės Sovietų Respublikos tegali atsispirti prieš imperialistines valstybes, kurios grumiasi ir veržiasi pavergti ir prijungti mažąsias tautas.

"Jeigu Sovietų Respublikos nebūtų susidėjusios į valstybinę sąjungą, jeigu jos nebūtų susivienijusios į bendrą karinę ir ekonominę jėgą, tai jos nebūtų galėjusios atsilaikyti prieš suvienytas jėgas pasaulinio kapitalizmo kariniame ir ekonominiame frontuose.

"Lietuviai žino, jog per visus tuos metus Sovietų Sąjunga vedė kuo draugiškiausią politiką dėl Lietuvos tautos.

"Kad Lenkijos ponai nepavergė Lietuvos, kad Lietuvai buvo sugrąžinta senoji jos sostinė Vilnius, kad Lietuva išsilaikė nuošaliai nuo karo liepsnų, kad

Lietuvių tauta nutrenkė šalin junga dvarininkų ir kapitalistų ir gavo progą įsteigti savo šalyje vienintelę teisingą santvarką, sovietinę galią. — už visus tuos dalykus padėka Sovietų Sąjungai!

"Štai kodėl Lietuvos žmonės matė sau geršnę ateitį glaudžiam sąryšyje su Sovietų Sąjungą.

"Piktadariška, atžagareiviska šalka, pirmaū valdžius Lietuva, dėjo visas pastangas, kad užkirsti kelią broliškam susiartinimui tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos; ta žalka darė viską, ką tik galėjo, kad neleistų sumetė šalin smetoniskų pavergėjų jungą ir įkūrė sovietinę galią savo valstybėje.

"Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjunga yra susidariusi iš tautų, kurios savo noru susivienijo. Jos nėra atskiros viena nuo kitos, jos sudaro vienumą.

"Gyvenimas parodė, jog bendradarbiavimas tarp sovietinių respublikų atnešė joms dar negirdėtą gerovę ir audringai smarkų išsivystimą jų ūkio-ekonominijos ir kultūros. Istoriniai trumpu laiku jos pasidarė politiniai, ekonominiai ir kultūriniai pažangiosios respublikomis. Viena respublika, slovėdama atskirai pati savaimi, niekada nebūtų galėjus to pasiekti.

"Gyvenimas parodė, kad tik Jungtinės Sovietų Respublikos tegali atsispirti prieš imperialistines valstybes, kurios grumiasi ir veržiasi pavergti ir prijungti mažąsias tautas.

"Jeigu Sovietų Respublikos nebūtų susidėjusios į valstybinę sąjungą, jeigu jos nebūtų susivienijusios į bendrą karinę ir ekonominę jėgą, tai jos nebūtų galėjusios atsilaikyti prieš suvienytas jėgas pasaulinio kapitalizmo kariniame ir ekonominiame frontuose.

"Lietuviai žino, jog per visus tuos metus Sovietų Sąjunga vedė kuo draugiškiausią politiką dėl Lietuvos tautos.

"Kad Lenkijos ponai nepavergė Lietuvos, kad Lietuvai buvo sugrąžinta senoji jos sostinė Vilnius, kad Lietuva išsilaikė nuošaliai nuo karo liepsnų, kad

STOKHOLMAS, Liepos 29. — Latvijos valdžia paskelbė, kad visi Lietuvos firmoms priklausantieji laivai paaimami valstybės žinion.

Darbininkų milicija vedė griežtą kovą su tais, kurie nori sabotuoti, prisisiėpti prekių ir maisto ir t.t.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDIMAS SPAUDOS DRAUGIJOS ĮSISŪS DU KARTU I SAVAITĘ.

Prenumeratos kaina: Lietuvoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pošeilmetį \$1.50. Vėsur Lietuvoje metams \$3.50; pošeilmetį \$1.75. Atskira kopija 5 centai. Pašto perleidimas (Money Order) išrašyti Lietudies Balsas vardu: LIAUDIŲ BALSAS P. O. Station C, Box 1813, Toronto 3, Ontario, Canada.

DEL APOAUDOS NUO NEDARBO

Kanados parlamentas svarsto patikėtą bilį, reikalaujantį įvesti Kanadoje apdraudą nuo nedarbo. Kad tokios apdraudos reikėtų, negali būti jokios abejonės. Darbininkų judėjimas Kanadoje savo laisvę vedė didelę kovą už tokį apdraudą. Bet iš to, kiek buvo apie tą bilį rašyta spaudoje, galima spręsti, kad Kanados valdžia siekia ne tiek apdraudos nuo nedarbo, kiek darbininkų skaldymo, užgerinimą tuos darbininkus, kurie lengviausiai užgerinami.

Jeigu to bilingis siekis būtų apdrauda nuo nedarbo, tai jis apimtų visus darbininkus, o ypač tuos, kuriems tenka dažniau atsidurti į bedarbio slėnis. Dabar jį bilius tuos darbininkus, kurie dažnai nedarbe, visai išskiria. Pavyzdžiui, ūkio darbininkų, žuvintynystės darbininkų, mišky ir kaimo ūkių darbininkų, laivakrovių darbininkų, Poma traukos dažnai nebūti be darbo. Bet valdžios bilius šitais būdais ir daugelį kitų darbininkų, išskiria. Tad ar galima sakyti, kad valdžia tikrai nori apdrausti darbininkus nuo nedarbo? Ką gi tuomet...

Kitas klausimas: kaip apdrauda, tai numatoma pašalpa. Nežinome to, kad tas bilius apdrauda nuo nedarbo, tačiau numatoma pašalpa atrodo visi neatsakanti. Ji bus mokama tik tam tikrai laikai. Jeigu darbininkas bus išdirbęs ilgą laiką, tai jis jį bedarbių atpildys per daug. Jeigu bus išdirbęs trumpai, tai jis gaus paramą tik per kelias savaites. Viena savaitinė pašalpa bus duodama už kiekvieną penktą savaitinius mokesčius. Jeigu darbininkas bus išdirbęs per pusę metų, tai visai jokios paramos negaus. Jeigu bus išdirbęs 20 mėnesių, tai jis gaus paramą tik vieną mėnesį ir dvidešimt, kurios išdirbusiam duos paramą per 10 savaičių. Jeigu darbininkas bus be darbo ilgesnį laiką, jis neturės iš ko gyventi.

Tie darbininkai, kurie nuolat būna tokios apdraudos mažai pagirdę. Jeigu žmogus turi nuolat mokesčius nuolat, o pasiūlymą tik vieną kartą per mėnesį, tai žmogus bus tikrai mokesčiai, kaip ir 1931 m. atlyginimai mokesčiai.

Dar vienas dalykas reikėtų prisiminti, tai tas, kad tie darbininkai, kurie bus išdirbę ilgesnį laiką, jokios paramos negaus. Pavyzdžiui, jeigu darbininkas bus išdirbęs iš darbo už mįlinę veiklą, je jokios paramos ar apdraudos negalės gauti. O kad taip padaryti bus galima, vėl bus įvesti darbininkais, atleidžiant juos iš darbo, nereikia nei abejonės.

Taigi, kaip matote, bilius turi labai daug skylių. Atrodo, kad jo tikslas tik užgerinti svarbiausių miestų industriju darbininkus. Mat miestuose lengviau susigromuoti ir išstoti į kovas. Mūsų nuose, ant ūkių kovos daug sunkesnės, todėl tie darbininkai, kurie vargsta po miškus ir ūkiuose patiekiami be jokios apdraudos.

Susilauksim ir "Lietuvos Komiteto"

Londone šio tarpu jau visa šie Tautinių Komitetų. Pavyzdžiui, Čekoslovakijos, Lenkijos, Norvegijos, Francijos ir kitų. Šių komitetų gali pridėti ir "Lietuvos Komitetas". Klevelande išėinanti fašistų Dirva, beje, 19 mėnesį leidė jį de sekančią žinią:

"Yra galimybė, kad įsteigė Lietuvos laikina Vyriausybė kur nors užsienyje, vedint diplomatiškos kovos už Lietuvos Nepriklausomybę atgavimą. Visa kovojanti tautos dalis, gyvenanti placentose užsieniuose, pirma būtų pasirengus tai Vyriausybei pagalbi teikti."

Smeltona ir kiti bejėgė fašistai neturi jokio pagrindo vyriausybei sudaryti. Je neįgalų lygtinai su kitų šalių pabėgėliais. Jų padėtis yra visai tikėto.

Čekoslovakijos žmonės buvo negužiai parduoti, nes kitos valstybės paverė ju mokslams kapitaluoti. O kuomet Čekoslovakijos tvirtumas ir darymas šaliniai buvo jau vokiečių rankose, pasipriešinimas buvo neįmanomas. Todel vokiečiai ir okupavo Čekoslovakiją dabar gyvenanti kitos valstybės. Je tos okupacijos nekentė, jie pasiryžė bėgti, nors su Londone esančio komiteto politiką išnagrinę nesutinka. Tas pats ir su Lenkija.

Lietuvoje nepriklausomybę garantavo Sovietų Sąjunga. Taipgi atidavė Vilnių. Bet Lietuvos nacionali suokabilavo prieš Sovietų Sąjungą, ieškojo draugystės pas rusus ir Italijos fašistus. Lietuvos žmonės, visai tai neįmanoma, gelbinti SSRS, tuos Lietuvos priešus išvarė šunims šoko reuti. Įsteigė savo valdžią, jie įstojo į socialistinių respublikų sąjungą. Tas buvo atlikta atstovų, už kuriuos pasisakė arti pusantro milijono Lietuvos gyventojų, arba 89.19 nuo balsavimo visame tautiniame piliečių.

Užsienio pabėgusieji fašistai ir žvaigybinkai yra generalai be armijos. Jie Lietuvoje neturi remėjų nei tiek, kiek užsienyje. Bet ir užsienyje gyvena lietuvių pritaris dabartiniai Lietuvos vyriausybei ir jos tarimams. Galima matyti iš to, kad didelė didžiama užsieniuose gyvenanti lietuvių visuomet rėmė Lietuvos liaudies kovas už atsigavimą demokratijos Lietuvoje. Jie karštai sveikino, kada ta demokratija buvo atsigavta. Jie už tai pilnai sutinka su Lietuvos žmonių būvais šie socialistiniu keliu.

Rusai ir ukrainai užsieniuose turėję daugiau tokių elementų, bet ir po 20 metų jie elementai vis tik generalai be armijos. Visiems, ko jie atsiekė, yra aukos, iš kurių jie minta. Jiems paviko tam tikrą dalį žmonių apgauti ir išvilioti iš jų dolerius dėl savo naudos. Bet ir tai ne visaisi. Kiti turėjo eiti dirbti ir labai sunkų darbą.

Fašistai, kaip pasirodė, labai agresyvi. Kada tautininkai smurto keliu nuvertė demokratinį keliu rinktą Lietuvos valdžią, pažangieji jokers valdžios užsienyje neorganizavo. Fašistai už kelių dienų pradėjo kalbėti ir rašyti apie savo vyriausybės steigimą.

NEGANA, kad saulė kepino, dar ir gulsas prisidėjo. Cikagiečiams, gyvenantiems arti lentų sandėlio, buvo galima ir iškepti, kai tas sandėlis užsidegė. Nuo saulės spindulių karštis buvo 95 laipsnių, o prie to prisidėjo dar ir ugnis.

KAIP TVARKOSI SOMETU SAJUNGOS RESPUBLIKOS?

Sąjunga Sovietinių Socialistinių Respublikų gimė 1922 metais, pagal Lenino ir Stalino sumanymą. Ant girdėvųjų cristinės, o vėliau buržuazinės respublikos susiorganizavo Sovietų Rusija. Kadangi ten gyvena apie 100 skirtingų tautų ir tautelių, tai Leninas, kad sąjungos lygionis visas tautas ir tautėles, kad pakitrus bent kokią vienos tautos pirmenybę prieš kita, sumanė sudaryti laisvų, pilnateisiu, be žmogaus pavergimo valstybių sąjungą.

Sovietų Sąjungos pamatas buvo paimta ta taisyklė, kad kiekviena tauta ir jos šalis, kuri prieina prie kokios kitos užsienio valstybės, ar tai sausžemių, ar vandenynau, yra pilnai savitovi valstybė. Tautos, kurių plotai apsupti kitų sovietinių respublikų, kurios neturi išėjimo į užsienius, gauna autonominių respublikų, sričių ir rajonų teises.

Visos, kaip Sąjunginės Socialistinės Sovietinės Respublikos, taip Autonominės Socialistinės Sovietinės Respublikos, Autonominės Social. Sovietinės Sritys ir Autonominiai Socialistiniai Sovietiniai Rajonai pamatė priima Sovietų Sąjungos konstitucija, kuri nusako: Visą valdžią priklauso miesto ir kaimo darbo žmonių atstovų Sovietams. Ekonominį pagrindą sudaro tas, kad įvedama socialistinė nuosevė gamybos įrankiams ir priemonėms likviduojama privatė nuosevė, išnamasi žygii, kad išaukinus klases, žmogaus žmogui išnaudojama. Nuosevė jį gauna arba valstybine (visos liaudies turto) forma, arba kooperatyviai — kolchozine forma. Zemė, jos gelmės, turtais, vandenys, miškai, fabrikai, kasyklos gelžkeliai ir kitos susieškimo priemonės tampa bendru liaudies turtu. Valstybė organizuoja planingą gamybą ir pasirstymą ir taip šalis cina prie socializmo galybės, kur nebus jokio žmogaus pavergimo.

Ant šių dėsnių pasiremiant kiekviena sovietinė respublika ar tai sritis sudaro savo konstituciją. Iš pradžių Sovietų Sąjungoje buvo septynios Sąjunginės Respublikos ir apie 40 autonominių respublikų, sričių ir rajonų. Paskui buvo vienuolika, dvylika, trylika, o su prisidėjimu Lietuvos, Latvijos ir Estijos bus šešiolika Sąjunginių Socialistinių Sovietinių Respublikų; 23 Autonominės Social. Sovietinės Respublikos; 20 Autonominė Socialistinių Sovietinių Sričių ir keli rajonai.

Dabar Sovietų Sąjungoje Sąjunginėmis Socialistinėmis Respublikomis yra sekamos: rusų, ukrainų, baltusių, armenų, gruzinų, azerbeidžianų, uzbekų, turkmenų, kazokų, kirgizų, finų, karelių, moldavų-besarabų, lietuvių, latvių ir estų.

Kaip Tvarkosi Sovietų Sąjunga?

Sovietų Sąjunga įsteigta ant lygybės visų tautų ir tautelių principo. Gal bus kama suostaba, kad Rusų Soviet. Federatyvės Socialistinė Respublika, kuri turi apie 130,000,000 gyventojų, rusų tautos žmogų, turi lygias teises su mažyte Armėnijos Sovietine Socialistine Respublika, kurios gyventojų skaičius tik šiek tiek viršija milijoną. Bet taip yra Sovietų Sąjungoje.

I Sovietų Sąjungoje laisva valdžia įstoja atskira respublika ir ji turi pilnų laisvę pasirašyti, jeigu jai toliau nepakuoti kartu. Sovietų Sąjungos Konstitucijos skyrus 16-tas sako: "Kiekviena Sąjunginė Respublika turi savo konstituciją, kuri domėn respublikos ypatybes ir sąstatą pilnai atitinkantis SSRS konstitucija." Skyrus 17 sako: "Kiekviena Sąjunginė Respublika patiekia pati kiti ir Sąjungos Sovietinių Socialistinių Respublikų."

Aukščiausias Sovietų Sąjungos valstybės organas yra Aukščiausias SSRS Sovietas. Jis dalinasi į du butus: Sąjungos Sovietų ir Tautų Sovietų. I abu butus atstovai piliečiai renka lygiu, visuotiniu, slaptu balsavimu ant keturių metų. Bet jeigu rinkikai atranda, kad šiek tiek atstovai nėra tinkamai pareigūs, tai pagal Konstitucijos 142 skyrių jis gali būti atseuktas.

I Sąjungos Sovietų renka po vienuolika atstovų nuo kiekvieno 200,000 gyventojų skaičiaus. Gi Tautų Sovietų renka ne nuo gyventojų skaičiaus, bet sekama: Kiekviena Sąjunginė Respublika, kurių dabar yra 16, renka po lygų skaičių, po 25 atstovus, nepaisant kiek gyventojų ji turi. Kiekviena Autonominė Respublika renka po 11 atstovų; kiekviena Autonominė Sritis renka po 5 atstovus ir Autonominis Rajonas po 1 atstovą.

Pagal tą taisyklę ir skaičių turi tautos respublika šiandien tik 25 atstovus, ir Ukrainos Sov. Soc. Respublika, turinti apie 40,000,000 gyventojų, tik 25 atstovus, ir Lietuva, kuri turi apie 3,000,000 gyventojų 25 atstovus, ir Armėnija 25 atstovus ir visos kitos. Tą visoms tautomis laisvė užtikrina Sovietų Sąjungos Konstitucijos skyrus No 34 ir No 35. Reikia, visos Sąjunginės Respublikos, ar jos didelės, ar

mažos, ar gyventojais skaitlinė, ar ne, turi lygias teises. Tautų Soviete. Aba Sovietų butai turi lygias teises ir visus klausimus sutartinai išsika.

Lietuva, gyventojų skaičiumi, bus atstauda respublika Sovietų Sąjungoje. Už jį skaičius nes gyventojais bus tik rusų, ukrainų, baltusių, gruzinų, azerbeidžianų, uzbekų, ir kazokų respublikos, o kitos turės mažiau gyventojų, kaip Lietuva.

Kiekviena sovietinė respublika turi savo kalbą, savo teritoriją, savo valdžią ir tvarką. Grečiau vietinių valdžios organų yra ir visos šalies komiseriatai, kurių tai: valdžio priemonės, žemės priemonės, žemės ūkis, gradai ir gamybinių bei vandenų priemonės, ir kaimo apvietės ir jeiki rindimas tiki.

Bendrai visų respublikų sričių ir rajonų reikaliai Sovietų Sąjungoje turi išnagrinėti komiseriatai: apgauti bus pildyti: užsienio reikalų; savitvė; kelių, ryšių; vandens; transporto; sveikatos priemonės ir gyvenimo priemonės. Šiais klausimais visos respublikų, kurios joms į Sovietų Sąjungoje, bendrai rūpinasi Sovietų Sąjungos valdžija. Ji veda kelius, užsienio prekybą, duodavo sunkios priemonės fabrikus ir rūpinasi bendrais apsigynimo reikalais.

Todel, visos pasakos, kad būna "rusai išaukinus lietuvius, pavergs Lietuvą" yra prasimanymas, piktos pasakos tik, kurioms svetimas turpautinis solidavimas, svetimi darbo žmonių reikalai. Tai niekas daugiau, kaip tuščias hauginimas pridingimo išnaudojtoji klasinių reikių.

Sovietų Piliečių Laisvės

Kiekvienas šis kuris sovietinė respublikos piliecis, ketu yra ir Sovietų Sąjungos piliecis. Atitinkamai, jeigu kur Lietuvos Sovietinės Socialistinės Respublikos piliecis ir nelaimė patektu, tai už jį stoja ne vien Lietuva, bet visa Sovietų Sąjunga.

Sovietų Sąjungos Konstitucijos skyrus 118-152 nusako piliečių teises. Štai kelios iš jų: SSRS piliečiai turi teisę darbuoti, tai yra, teise gauti garantuotą darbą, amocantį jų darbų atlikimui ir likviduoti ir keltyti. Darbo teisė yra užtikrinta. Visi piliečiai turi teisę apmokamoms vakacijoms, gelbiu namuose, klaidoms ir t.t. Visi piliečiai turi teisę medžiaginėms ir spiritinėms garantijoms. Jeigu arba atostojus darbo įgyti, 15 piliečiai turi teisę mokytis. Tą teisę užtikrina teikiama mokslas vietinė, Moterys turi lygias teises su vyrtais. Užtikrinta mokslinės moterims atostogos su alga, pagalba gimdyvės laiku ir jį kūdikiams, šie pati tebebeis naudojasi visi piliečiai, nepaisant jų tautybės, rasės, turtu. Užtikrinta sąlygos laisvė, baitybė yra užtikrinta, o mokykla yra baitybė. Skyrus 125-tas užtikrina: (a) Požilio laisvė; (b) šmados laisvė; (c) susilaikymas ir mitybos laisvė; (d) galvė čienų ir demoradracij laisvė. Užtikrinta asmenų nepelietėnėvė. Niekas negali būti areštomas kitaip, kaip teisiniu nutarimu arba prokuroriu sankcionavus. Piliečiai būto nepelietėnėvė, sustrasinėjimas yra apsaugotas įstatymais. Kiekvienas sulaukus 18-ks metų amžiaus turi teisę rinkimose, balsuoti, rinkti ir pati būti rinktas ir bile valdžios vietis, ksyrius tik bepročius ir usmeniškaus nutelėtus.

Straipnėniai 136-141 sako: Atstovų rinkimai yra lygūs: kiekvienas SSRS pilietis turi vieną balsą. Visi piliečiai dalyvauja rinkimuose lygiais pagrindais. Moterys turi teisę rinkti ir būti rinktomis lygiai su vyrtais. Piliečiai, esą Raudonosios Armijos eilėse, turi teisę rinkti ir būti rinkti lygiai su visais piliečiais. Nuo žemiausio iki pat aukščiausio atstovo renkama tik vieną kartą. Balsavimas yra slaptas. Kandidatų pasiūlymams pagal rinkimų apygardas. Išskelti kandidatus turi teisę visos darbinėms visuomeniškos organi-

zacijos, draugijos, Komunistų Partijos organizacijos, unijos, kooperatyvai, jaunimo organizacijos, kultūrinės draugijos ir t.t. Čia mes padavėme labai sugaustoje formoje Sovietų Sąjungos piliečių teises. Kiekvienas sąžiningas žmogus, kuris nenori iš kitų prakauto daryti gyvenimą ir pelnų, pilniausiai su šia teisyklėmis sutinka.

Kaip Auga Industrija ir Kultūra? Sovietų Sąjunge padarė milžinišką progresą šaudikime imonstrijos. Vien bėgyje Pirmo Penkių Mėty Plano buvo išbudavota per 5,000 naujų fabrikų, dirbtuvių, elektros gamybos stočių, geleželių, kasyklų, žibalo dirbtuvių ir kitų imonių. Dabar Sovietų Sąjungos abeina gamyba yra daugiau, kaip penkis kartus pralenkus prieškarinę gamybą, o atskirose šokose, kaip elektros jėgos gaminime, tai bent 15 kartų. Išbudavojo galingą metalurgijos, žibalo, anglies, traktorijų, orlaivių, kombainų, automobilių ir kitokių mašinų gamybą.

Straipnėnio rėmai mums nelidžia tą viską analizuoti. Mes paimeime Armėnijos Sovietinę Socialistinę Respubliką ir dar ketelį faktų. Armėnija užima 11,580 kv. amerikoniškų mylių plotą ir turi per 1,000,000 gyventojų. Tai tris kartus plotu ir gyventojais mažesnis už Lietuvą. Caro laikais, per šimtmečius Armėnija buvo atskiltas šalis. Caro valdžia kurdė armėnams prieš turkus ir priešingai. Ten nuolatlos bejosi žmonių kraujas. Žmonės gyveno tamarybė, skardė ir varge. O šalis turtinga iškasumais gamtos turtais ir kaimiški.

Sovietų Sąjungoje Armėnija yra pilnateisi respublika, kaip ir kitos. Sovietų Sąjungos planingamo tarbyba rūpinasi bendrai visomis atskiromis respublikomis. Dabar Armėnijoje yra jau per 40 galingų vandens ir kure elektros gaminančių stočių. Visos galingos upės, vandenupolius tam panaudota. Elektros srovė suka mašinas, apvietė gyvenamais ir miestais. Išvystyta vario, geležies gamyba, įsteigta silko, cemento, kailių, konservų, odos, marmuro, mėsos, audinių ir kitoki fabrikai, kurių produktai 15-ka kartų viršija prieškarinę gamybą. Žemės ūkis ant 90% kolektivizuotas. Jau 1937 metais ten buvo 24 traktorijų ir mašinų stočiai su 1,400 traktorijų; 300 kaimo mašinų ir 150 kombainų. Dabar tas kiekis padidėjo. Apatiramos žemės plotas padidintas. Ji daugiau išduoda vaisių. Įsteigta dideli ir turtingi vynuogijų sodai. Išbudavota vynogaminimo fabrikai. Auginama medvilnė. Prakasta kanalai apsausinimui ir drekinimui laukų.

Armėnijos pakalnėmis vaikėto dideli būriai avių, ožkų, arklių, raguočių galvijų. Visi kita Armėnija. Miestai, sodžiai ir kaimai ilgavo naują vaizdą.

Kaip daug padaryta progreso, tik geriausiai parodo apsvietos ir sveikatos klausimais atskimai. Prie caro nebuvo nei vienos armėnų mokyklos, laudis buvo tamsi. Buvo tik kelios rusų mokyklos čiauninkų vaikams. O dabar Armėnija turi 9 universitetus, 45 aukštas technikos mokyklas, 67 tyrimo ir mokslo institutus ir 1,200 pradinių ir vidurinių mokyklų. Mokiūnių kiekis net 63 kartus didesnis, kaip buvo pirm revoliucijos. Greta to yra 700 knygynų, 500 namų skaityklų.

Armėnijoje yra 26 teatrai, 175 judžiai. Eina 66 laikraščiai ir per metus išėina virš 4,000,000 knygų kopijų. Vien armėnų kalboje yra 468 knygynai. Jeigu caro laikais ant kiekvieno žomnia apsvietai buvo skiriama 1 metus 6 kapeikos, tai jau 1937 metais Sovietų valdžia skyrė ant kiekvieno piliečio po 125 rublius į metus laiko.

Sveikatos reikalais padaryta didelė pažanga. Tik 1938 metais Sovietai Armėnijos sveikatos (Nukelta ant 6 pusl.)

PASTABOS

Tautininkai ir naujieniniai socialistai, kurie šaukia, kad sovietinei Lietuvai įsteigti padėjo Sovietų Sąjungą, turėtų atminti, jog ne kas kitas, o vokiečių armija padėjo smetonai ir kitiems įsteigti savo režimą. Lietuvos darbo žmonės norėjo sovietinės Lietuvos dar 1919 metais. Bet jų norą sutrukdė Smetona su vokiečių armija 1919 metais.

Dabar Lietuvos žmonės atsiekė to, ką sutrukdė tautininkai su vokiečių armija 1919 metais.

Jeigu ne vokiečių armija, Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija būtų buvusios sovietinės respublikos nuo 1919 metų.

Turvyje kraštų žmonės ir tuomet norėjo socializmo. "Bet vokiečių ir kitų šalių armijos neleido. Dabar, man atrodo, nebūtų gražu prikūsti kitiems sovietinei pagalbai, nes 1919 metais jie patys naudojosi svetima pagalba. Jeigu tautininkai galėjo šauktis vokiečių, tai darbininkai gali šauktis raudonarmėčių."

Globe and Mail, aukro rašy, lordo organas, vertika, kad Baltijos kraštai neteko nepriklausomybės ir teisyje.

Man atrodo, kad Baltijos kraštai turės daug didesnę teises, nega pati Kanada turi. Lietuva turės savo atstovus Sovietų Somete ir 25 atstovus Tautų Soviete. Kanada Anglijos parlamente neturi nei vieno atstovo.

Kanada be karaliaus parašo negali įgyvendinti nei vieno įstatymo.

Susumuok Smetonos režimas — spunka ir jos palaikytoja — Vienybė. Sovietų Sąjungos tautininkų laikraštis.

Vienybė šjo dienraščiui, bet dabar išėina tik du kartai ir savaitę.

Praktiniai, tai tautininkams dienraščių dabar dar reikalingesnis, nes reikis vesti kovą su raudonpašiais, kad atstotų sovietų režimą.

Antanas, bėgdamas pas Hitlerį, matomai, išvėdė ir kaveritę, kuri davė "pacelio" ir Vienybės leidėjams.

Lietuvos parl. smentan jeina 21 darbininkas, 25 valstybių, 27 intelektualai ir rastiųjų tarnautojai. 1 laubo ūkio darbininkas ir 3 karčiai.

Vadūniai intelektualai Lietuvos parlamente sudaro didelį skaičių atstovų.

Matomai buvo šlinkti veik vi-si tie, kurie buvo laikinojoje vyriausybėje. Tai labai svarbus reiškinys. Jis rodo, kad ir inteligentija eina socialistiniu keliu.

Išsiskyrė tik aršieji išnaudotojai.

Leland Stowe, Toronto Daily Star korespondentas, savo pranešime iš Buaharesto, tarp kita, ko, rašo: "Laikė okupacijos šešios Rumunijos divizionų "sutirpo." Manoma, kad didelė dalis eilinių perėjo pas rusus." Šis faktas duoda truputi svieskos, kodėl Hitleris atsisakė nuo karo su Sovietų Sąjunga.

Rumunijos padėtis dar blogesnė, negu kad buvo Lenkijos. Bulgarija ir Hungarija nesilaikė reikalavimus atiduoti joms priklausiusias teritorijas. Bulgarijos reikalavimus remia ir Anglija. Ji, matomai, tą daro keršydamas Rumunijai už nuėjimą pas Hitlerį ir Musolinį. Darbo žmonių gyvenimas Rumunijoje tiek pat sunkus, kaip kad buvo Lenkijoje. Neramumai Balkanose veikiausiai laiko ir Hitlerio blizkriegė prieš Britaniją. Matote, jeigu prasidėtų karas Balkanose, Hitleris netektų Rumunijos aliejaus ir kitų daiktų. J. Y.

K. BERKOVA

Pirmieji Mokslo Keliai

(Fragmentas iš "Mokslo didvyriai ir kankiniai")

(Tęsinys)

Velnias, štonas, "tamsybių kunigaikštis" aplamai vaidino dievijai vaidmenį viduramžių žmogaus gyvenime. Tikėjimas į dievą neįsivaizduojamas be tikėjimo į velnią. Jei visa, kas gera, nuo dievo, tai visa, kas bloga, turi būti nuo velnio. Kaipgi netikėti velniai, jei "šventamę rašte" pasakyma, kad štonas gupdė patį Jėzų Kristų.

Virtu tikinčiojo išitikimu, velnias kiekviena žingsnyje klyso į žmogaus gyvenimą. Velnias įsivaizdavo į žmones. Moterys sergančios nuomaru, būdavo laikomos raganom, piktos išvistos "apsėstom". Kad išvartyti velnią būdavo meldžiamasi, kalbėta užkeikimai, net kankinta. Labai dažnai nelaimingas "raganas" sudėgindavo ant laužo.

Velnias tikėjo ir viduramžių mokslininkai. Tarp jų būta net specialistų "demonologų," tai ypač velniškų dalykų žinovų. Žmonasis demonologas žanas Verjeris suskaitė visus velnius ir jų tarpus: šešiasdešimt penkis herokopus, markizus ir grafus ir septynis milijonus keturis šimtus penkis tūkstančius devynis šimtus dvidešimt aštuonis paprastus velnius. Demonologų knygos buvo minimi ne tik velnių vardai, bet ir jų sutartys su raganomis ir burtininkais. Kai kuriose sutartyse matomas ženklas, padarytas paties velnio nagu ar koją. Paryžiaus nacionalinė bibliotekoj dar ir šiandien galima matyti "velnio laisnę," adresuotą vienai neva piktosios dvasios apėstai vienuolei. Laisnę pasirašęs velnias Asmodėjus.

Nenuostabu, kad šitai pat akli tikint dievą ir velnią, didelę pagarbą buvo magija, t. y. burtininkystė. Mažai pažįstamas gamtos dėsniams, į pasaulį žūrė kaip į dievišką ir velnišką jėgų žaidimą, viduramžių mokslininkas linko į "antgamtiškumą," magijos pagalba buvo tikimasi įgyvendinti drąsiausias ir fanatiškiausias svajones. Viduramžių pseudo mokslas magija ir mitai. Vietoj gamtos mokslų žydėjo as-

štai puode virinamas mišynys pavirs aukso...

Kai kada alchemikui, kuris ieskojo būdų dirbtinai būdu gaminti auksą, atrodydavo, kad tikslą jis pasiekęs. Sumaišę keturias dalis raudono vario su viena daimi balto alavo, jis gaudavo metalą, labai panašų į auksą. Bet tikroje, tai būdavo ne auksas, bet bronza, ir alchemikas, kuris pradžioje tirdavo pagaminęs tikrą auksą, turėdavo labai nusivili.

Taip pat alchemikai apsigaudavo ir su sidabru, kuriu pasigaminavo varinį pinigą patrinę gyvasidabriu. Viena alchemikas aprašo, kaip jis ieskojęs "filosofinio akmens."

"Aš surinkau į vieną indą truputį skystio, kuris bėga iš nosies turint slogą, seilų ir kitų žmogaus išmatų. Tą viską sumaišius, virinau ir gavau kieta dailktą, kuriu įvairius metalus mėginau paversti auksu. Veltui! Nieko iš to neisejo."

Tačiau viduramžių alchemikais ieskojo ne vien tik "filosofinio akmens." Jie taip pat svajojo ir apie tai, kaip dirbtinai būdu pagaminti gyvą būtybę, žmogų!

Zymus XVI amžiaus mokslininkas Paracelsas buvo paruošęs net specialų receptą, pagal kurį būtų galima toki žmogų, homunkulų (homunculus — lotyniskai mažas žmogutis) pagaminti. Tame recepte buvo parašyta:

"Paimk žmogaus šlapimo ir palik į švirkštį pradžioje užkimtą malligio kvale, paskui — keturiasdešimt dienų arkljo pilve, kol kaž kas pradės judėti, gyventi. Tai, ką pamatysi judant, visišškai dar nepanašų į žmogų, bet jei kasdien slaudsi, atsargiai ir išmintingai maitinsi žmogaus kraują ir dąbosi, kad pilve neatvystų oras, tai po septynių savaičių išogs tikras gyvas kūdikis, tik žymiai mažesnio ūgio už tuos, kurie gimsta natūraliu būdu."

Taip įsivaizdindavo anuomet žmonės gvybės atsiradimą.

Alchemikų fantazijas senai paneigė mokslas, bet negalima nepripažinti, kad šalia klaidingų ir absurdiškų alchemikų knygoes galima rasti ir teisingų niučių. Ieskojami būdų gaminti auksą ir t. p. jie gilinasi ir į vykstančių gamtoje cheminių procesų esmę, stengėsi juos su-

prasti. O tai jau buvo kelias, ve-jeji ir teisinga gamtos pažinimą. Iš alchemijos išaugo mokslas, šiandien chemija vadinama.

Didieji Atradimai

Didieji atradimai geografijos srityje, įvykę X amžiaus gale ir XVI-tojo pradžioje turėjo didžiulę revoliuciniazę į a n d i a reikšmę. Tada buvo atrasta Amerika, vandens kelias į Indiją, taipgi surasta pietinė Amerika. Apvažnuota aplink pasaulį. Tie atradimai sugriovė biblijos pasaulio, jau nusimanio, kad žemė turinti būti apvali. Kitaip ta sistema vadinama dar geocentris. Pažiūra į visatą, pagal Ptolomėjaus sistemą, buv, maždaug tokia:

Visatos centre — nejudas žemės rutulys. Aplink jį sukasi koncentriškai išsiskaidžiusios krikštolinės sferos. Prie sferų pritvirtintos planetos. Zemei artimiausia sfera neša Mėnuli, sekanti — Merkurijus, po to — Veneta, po Veneros — Saulė. Sekančiose trijose sferose sutilpusios Marsas, Jupiteris ir Saturnas. Prie aštuntos sferos pritvir-

intos nejudančios žvaigždės. De-vintoj yra "pirmasis variklis." Desimtoji sėdi pats dievas trijuose asmenyse: dievas tėvas, dievas sūnus ir dievas šventoji dvasia. Šėdi ir gėria nuotabia sfery muzika. Dieva apaupe, kaip kardinolai popiežių, angelai. Vissas jų užsiėmimas — garbinoti dievo galią. Angelų kelios kategorijos. Žemesnės kategorijos angelai turi klausyti aukštesnės kategorijos angelų, kaip žemėje smulkūs dvarininkėliai stambiajų žemvaldžių. Vieni angelai tvarko dangiškuosius reikalus, stūdo Saulė, Mėnuli ir planetas, didaro ir juždaro "dangaus langus." Kiti gi — pristatyti prie žmonių ir rūpinasi žemiškais reikalais.

Ilgus amžius žmonės tikėjo tokiom nesamoneim. Bet atėjė žmogus, kuris šį tikėjimą diebiu traukė nuo sugriovė. Tai buvo Nikolajus Kopernikas 1473 metais gimęs lenky mieste Toronėje.

(Būs daugiau)

BRITANIJ NAUDOJA FRANCIJOS LAIVUS

LONDONAS. — Britanijos valdžia pranešė, kad jau priėmė frantūj valkiamas visa eilė iš frantūj atimty Frančijos karo laivų. Juos aptarnaus anglai ir tie frantūjai, kurie pasilike su anglais.

JAPONŲ KAMPANJA KINIJ SMUNKA

HONG KONG. — Kinų opozicija pietnėj Kinijoj japonų kampanijai visai suitaikė.

Kinai skelbia, kad visos japonų atakos palei Frančiją Indu-Kiniją buvo atrentos su dideliais nuostoliais priešai.

Japonais sunku išlaikyti japonų sudarytos Kinijos valdžias karišomė. Nekuriot dalyt rodą palinkimą aukiti, o kitos elgiasi kaip banditai.

Japonų blokadai kenkia krantinės Kinijos kanoles.

NORI ISVARTYTI 30.000 ŽYDŲ

BUCHAREST. — Rumunijos valdžia nori išdeportuoti 30000 žydų, kurie esą ginę Besarabijoj ir Bukovinoj.

Jie būsių verčiami grįžti į Besarabiją ar Bukoviną.

TIK DABAR, PO PENKIŲ SAVAICIŲ, Londonas paskelbė, kad vokiečiai nuskandino Cunard White Star laivą Lancastria evakuojant kareivius iš Frančijos. Laive buvo 6.000 kareivių. Nors dauguma išsigeležė, tačiau nemažiau 500 nuskendo. Lancastria matomas dešinėje. Kairėj — grupė laivų su kareiviais, atgabentais iš Frančijos.

JACK LONDON

RAUDONASIS MARAS

(FANTASTINĖ APYSAKA)

(Tęsa)

Tavo tėvas — prastuolis, neapsisviečusių žmonių ainas, — su įsikarščiavimu tarė senis. — Ar gi aš nežinau, iš ko kilusi Soferių giminė? Tavo senelis buvo soferis, tai yra tarnas, žmogus be išsilavinimo. Jis tarnavo kitiems. Bet tavo senelė buvo kilusi iš geros šeimos, tik, deja, vaikai ne į ją atsigimė.

— Kas tai yra išsilavinimas? — paklausė Edvinas.

— Na gi sugėbėjimas "raudoną" vadinti "rausvi," — su pikta pašalpe atsakė už senį Kiškio Lūpa ir tuoj užpuolė senį šiais žodžiais: — Man sakė mano tėvas, o jam sakė jo tėvas, kad tavo žmona buvo kilusi iš Santa-Rosos ir ne kas per paukštis buvusi. Jis sakė, kad prieš pradėdanti sūsiati Raudonajai Mirčiai ji buvusi "padavėja," nors aš ir nežinau, kas tai yra "padavėja." Tu, Edvina, tur būt, žinai, ką tai reiškia?

— Bet Edvinas atsakė nežinąs.

— Taip, tikrai, ji tarnavo padavėja restoranė, — pripažino senis. — Bet ji buvo gera, padori moteris, ir tavo motina buvo jos dukte. Po maro nedaug moterų bėpeliko. Ir ji buvo vicintelė žmona, kurią aš galėjau susirasiti sau, nors ji ir buvo buvusi "padavėja," kaip ją vadino tavo tėvas. Bet negerai taip be pagarbos kalbėti apie savo bobus.

— Tėvas sako, kad pirmoji soferio žmona buvo leidi.

— Kas tai yra leidi? — paklausė Chu-Chu.

— Leidi — soferio bobba, — pasiskubino paaiškinti Kiškio Lūpa.

— Soferių giminė stiegiąjas buvo Bilis,

kuris, kaip jau sakiau, buvė žmogus be išsilavinimo, — emė aiškint senis, — bet jo žmona buvo ponis, tikra leidi. Prieš Raudonąjį Marą ji buvo van-Vordeno žmona. Van-Vordenas buvo Pramonės Magnatų Komiteto pirmininkas ir buvo vienas dydikos tų, kurie valdė Ameriką. Jo turtais buvo verti milijardo aštuonių šimtų milijonų dolerių... tokių, va, monetų, kaip ta, kuri gulė tavo, Edvina, krepsely. O paskui atėjo Raudonasis Maras, ir van-Vordenas žmona tapo Bilio žmona. Jis ją nušėdavo, taip. Esu savo akimis matęs.

Chu-Chu, gulėjęs ant pilvo ir iš neturėjamą ką veikti rausęs kojomis smėlį, staugo riktėlėj, pašoko, pirmiausiai pasižūrėjo į nagą ant didžiojo kojos piršto, paskui į duobutę, kurią jis išrausė. Abu kiti berniukai prisijungė prie jo ir emė rausti ransonis smėlį, kol išrausė didelę ir gilią duobę. Duobės dugne gulėjo trys žmonių graučiai. Du buvo jau suaugusių žmonių, trečias — mažo vaiko. Senis prisiūžė prie duobės ir pažvelgė į ją.

— Maro aukos, — tarė jis. — Taip žmonės mirdavo, kur pakliūdavo. Tat, matyt, kočia šėima, bėgusi nuo epidemijos ir radusi sau galą čia, Pajūrio Kurhauzo paplūdinij. Je... Ką tu darai, Edvina! — pusiau sušuko, pusiau paklausė senis su nerimu.

Edvinas savo medžioklinio peilio rankena mėgino išimti iš vienos kaukoleės dantis.

— Noriu susiverti juos ant siūlo! — paklikusieji berniukai uoliai emėsi to paties, ir pakilo, jiems betrusiant, toks triukšmas, kad pasidarė nebegirdimes ir senio bambėjimas.

— Jūs esat tikri laukiniai! Štai ir atgyja paprotys nešioti žmogaus dantis kaip pu-puošalą. Sekančioj gentkartėj jūs jau vaikščiosite perdurtom ausim ir nosim, į kurias bus įverti, kaip papuošalai, kauklai ir kauklatai. Aš žinau, žmonių giminei lemta smukti vis žemiau ir žemiau, į primityvuus gyvenimo naktį, pirm negu ji pradės savo kruviną kilmą aukštyn, į civilizaciją! Kai žmonių prisieis tiek, jog žemė pasidarys jiems vėl ankšta, tada mes vėl pradėsimė vien kitus žudyti. Ir tada jūs, tur būt, laikysite pasididžiavimu prisiekbinti prie savo diržo nūmąut nuo savo priešų kaukoleės odą su plaukais. Netgi tu, Edvina, pats ramiausias visus mano anikų, jau nešiojies tą bimirų kauklus uodegą. Mesk ją šalim. Edvina! Mesk ją uodegą!

— Na, ir įsivaizavo senis, — pastebėjo Kiškio Lūpa. Kai baigė išimti iš kaukoleių dantis, jie pasirengė jais pasidalyti lygjomis. Berniukų judėslai buvo greitai ir vikriūs, o jų kalba, ypač susiginėjus karštai dėl pasidalinimo sveikiausias išlikusių dantų, buvo panaši į kažkoki tiesiog gagenimą. Jie kalbėjo vienskemeniais žodžiais ir trumpais nutrūkusiais sakimais, ir visa jų šneka buvo labiau panaši į kažkoki tauskėjimą, negu į kalbą ar net tarpą. Ir vis dėlto joje buvo galima just žymes kaž kurios kultūringos kalbos gramatiškos konstrukcijos. Net gi senio kalba buvo taip sugadinta, iškraipyta, jog jei užrašyti ją žodis žodim, tai skaitytųsi nieko iš jos nesuprastų. Bet būdavo tik tada, kai jis kalbėdavosi su berniukais. Kada gi jis, užmiršęs, imdavo kalbėti pats su savim, tai pamažu ji pavidaravo svara angly kalba. Sakiniai pasigirdavo ilgi ir būdavo tariami ritniškai ir lengvai, kaip katredros lektorius, kuriu senis kadaise ir buvo buvęs.

— Papasakok mums, seneli, apie Raudonąjį Mirtį, — užsiminė Kiškio Lūpa, kai pasidalinimas dantimis buvo laimingai užbaigtas. — Tik nevargink mūsų taip juokingais žodžiais. Pasakok aiškiai ir suprantamai, ta kalba, kokia turi kalbėti tikras Sen-

to-Rosos gyventojas. Juk kiti Santa-Rosos gyventojai niekuomet taip nekalba, kaip tu!

II.

Seneli, matyt, buvo malonu, kad į jį kreipiamasi. Jis atsikoscjo ir pradėjo:

— Prieš dvidešimt ar trisdėšimt metų mano pasakojimai turėjo didelį pasisekimą. Bet šiais laikais, atrodo, jau niekas jais nesinteresuoja...

— Na, ir vėl pradėjo, — su nepasitenkinimu sūktelėjo Kiškio Lūpa. — Liaukis tauskės niekus ir pasakok aiškiai. Ką reiškia "nesiinteresuoja"? Tu kalbi, kaip kūdikis, kuris dar neišmokęs kalbėti...

— Palik jį ramybėje, — įsikišo Edvinas, — kitaip jis visai suspaunos ir nieko mums nepapasakos. Nekreipk dėmesio į niekus. Ką nors iš to, ką jis papasakos, mes juk suprasmės...

— Na, pradėk, seneli, — emė drąsinti jį Chu-Chu, nes senis jau buvo bepradėjęs bambėti kaž ką apie vyresniųjų negerbiną ir kultūriškai nusmukusio žmogaus žiaurumą. Jis pradėjo pasakoti.

— Daug žmonių gyveno tada pasauly. Viename tik San-Francisko mieste buvo keturi milijonai...

— Kas tai yra milijonas? — nutraukė jo pasakojimą Edvinas.

Senis pažvelgė į jį be pykčio ir priekaištų.

— Aš žinau, jūs nemokat suskaičiuoti daugiau kaip ligi dešimties. Tai aš paaiškinsiu jums. Pakelkite kiekvienas abi rankas. Tai va, pas kiekvieną ant abiejų rankų po dešimt pirštų. Taip. Dabar aš paimsiu šią smiltelę, o tu, Chu-Chu, laikyk ją.

Jis padėjo smiltelę berniukui ant delno ir tęsė toliau:

— Sutareim, kad ši smiltelė reiškia štai situos dešimtis Edvino pirštų. Aš pridėdu dar vieną smiltelę. Tai — dar deimts pirštų. O va, aš pridėdu dar smiltelę, ir dar, ir dar, kol sukrausiu jų tiek, kiek pas Edviną ant rankų yra pirštų. Tai sudaro tą, ką aš vadinu "šim-

tu." Tad įsidedmėkit šį žodį — šimtas. Dabar Kiškio Lūpai ant delno padėsiu šį akmenuką. Jis reikš dešimt smiltelių arba dešimtį kartų po dešimtį pirštų arba "šimlą" pirštų. Aš dedu dešimtį tokių akmenukų. Tai reikšia tūkstantį pirštų. Aš imū, va, kiakuta, Jis reikš dešimtį akmenukų arba šimtą smiltelių arba tūkstantį pirštų...

Ir taip, laipsniškai, su dideliu vargu ir be paliovos aiškindamas, jis stengėsi įdiegti berniukams elementarinį supratimą apie skaičius. Sulig to, kaip tie skaidlė augo, berniukai emė į rankas įvairius ty vienytį, dešimčių, šimtų, tūkstančių ir t.t. simbolius. Dar didesnėms sumoms pavaizduoti senis dėjo tuos "simbolius" ant nagųjuvusių medžio kamieno, bet greit jam jų pritrūko, ir kad pavaizduoti milijona, jam jau teko pasigauti šimty iš kauločių dantų, o milijardui — juos vežio šarvy. Ties milijardu jis ir nutraukė savo elementarinės aritmetikos pamoką, kadangi berniukai jau emė rodyti aiškias nuovargio žymes.

— Taigi, San-Francisko mieste gyveno keturi milijonai žmonių... keturi dantys...

Berniukų akys pėrbėgo nuo dantų iki rankos, nuo rankos iki kitos rankos ir taip toliau po akmenukus ir smiltėles iki Edvino pirštų. Tuo pačiu keliu tos akys grįžo atgal, stengiantis įsivaizduoti sau tą milijonišką, sunkiai suvokiamą skaičių.

— Vadinas, nemažai gyventa žmonių, neseil! — ryžosi, pagaliau, pareihai savo nuomonę Edvinas.

— Tiek, kiek yra smiltelių šime kranta, ir kiekviena smiltelė tai — vyras, arba moteris, arba vaikas. Taip, mano berneli, vėi tie žmonės gyveno čia, San-Franciske. Ir būdavo dienu, kada jie visi atėidavo čionni, į šį krantą — ir tada žmonių būdavo daugiau kaip smiltelių! Daugiau — taip! Daugiau! Ir puikus gi miestas buvo San Francisco. O a napus įlankos, kur mes buvome pernai mēgė, dar daugiau žmonių gyveno

(Būs daugiau)

MOTERŲ GYVENIMAS IR VEIKIMAS

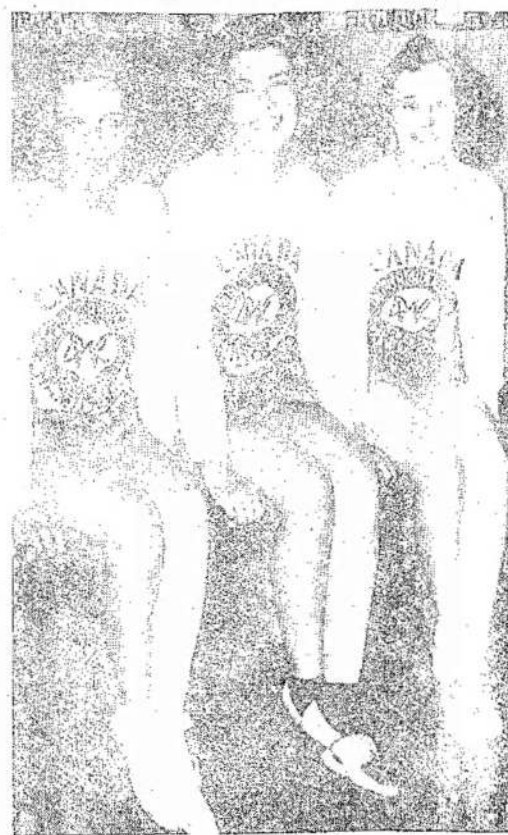
Kanados Lietuvių Moterų Skyrius, Leidžiamas Sykjį mėnesį

Lietuvoj Plaćiai Paminėta

Zemaitės Gimimo Sukaktis

Kur tik gegulio 31 diena, žemaitės gimimo sukaktis. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė.

... Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė.

HAMILTONO MOTERYS sumanė suorganizuoti moterų armiją. Kurios jau įstojo, tos mokinais. Štai trys, iš tos armijos narių, sėdi po užėmimo. Atrodo, kad Hamiltonietės išsivaidžia, jog priešais užmūšs apie viską, kai pamatys odais moterų figūras.

Tėvynė Visiems Meilė

Ar atsisai nors vienas dorus, bet visam amžinui. Žmogus pažiūrėję, kuris nematė savo tautos ir tėvynės? Atsisai... Nors mes iškilavie iš savo gimtinės gyvenime ilgus metus svėdojome kalyje, bet neprisigijome prie jos, lyg mualausio medžio šaka. Niekažais iš mūsų širdies neišdyla tie meilūs tėvynės kumpeliai, kuriuose pralaidome kūdikystės dienas. Jos graži gamta, visados vaizduojasi mūsų akyse, tie linksmūs paukšteliai, kurie mums dainuodavo, lyg motina vaikų supdama, mūsų brolių ir sesučių dainos, kurios skambėdavo tyliai vakarais... Viskas tobekamba mūsų ausyse. Tėvynė — žavėjantis žodis jos vaikui gyvenančiam svietimui. Daug džiaugsmo tavo patsimins.

Ir ko šia, rogius, būty liūdi? Juk pažinome į turtinę šalį laimės šūktį. Argi negražus mūsų Montrealas? Juk jis ne tik gražus, bet ir turtingas. Hotelai, teatrai, kabaretai atdara diena naktį — linksminkis ir norėk. Bet tai visa mūsų nelinksmas, nes tie hoteliai, kabaretai ne mums, jie — turtingiesiems. Tas pats buvo ir mūsų tėvynėje Lietuvoje Smetonai viešpatuojant — mūsų tėvynė, mūsų Lietuva buvo ne mums, ji buvo turtingiesiems. Kaip čia, taip ir mūsų tėvynėj Lietuvoj darbininko ir valstiečio širdis buvo apkarusi nuo skurdo ir vargų ir ta brangioji gimtinė šalis pasidarė nebepratenciamas, nemieļa, lyg ir svetimos kraštes. Gimtinės grožis, kūdikystės draugai, mus traukia ir vylioja. Prisiminimai žaidžia mūsų širdyje, bet žiauri ir skaudi padėtis — nukrato šūrus.

Ir štai, mūsų tėvynė, mūsų Lietuva laisva. Negaprasdas džiaugsmas užliejo mūsų širdis, kad, pagaliau, nutruko tas skaudus grandinis, kuris spandė tėvynę ir jos vaikus. Daug mirtinų dėjavimų, Tėvynė, girdejai save vaikų, kuriuos smaugė Smetonos bučiška ranka. Kiek jų yra pridengta žemės patalais, ar bežino jų skaičių pats budelis Smetona? Pačiame gyvenimo žydėjime jauniasius mūsų brolius užmė kalėjimam dešimtims me-

... Ir štai, mūsų tėvynė, mūsų Lietuva laisva. Negaprasdas džiaugsmas užliejo mūsų širdis, kad, pagaliau, nutruko tas skaudus grandinis, kuris spandė tėvynę ir jos vaikus. Daug mirtinų dėjavimų, Tėvynė, girdejai save vaikų, kuriuos smaugė Smetonos bučiška ranka. Kiek jų yra pridengta žemės patalais, ar bežino jų skaičių pats budelis Smetona? Pačiame gyvenimo žydėjime jauniasius mūsų brolius užmė kalėjimam dešimtims me-

Rūpinasi Vaikų Sveikata

Šiais metais Sovietų Sąjungoj valdžia išleis 403,600,000 rublių vaikų sveikatos gerovei, vasaros laikui, taipgi vaikų poilsio namams ir sanatorijoms. Daugiau kaip pusantro milijono vaikų praleis vasaros atostogas pionierių kempėse. Tūkstančiai kitų, reikalingų poilsio ir gydymo, gaus geriausią priežiūrą poilsio namuose-sanatorijose.

Kapitalistinėse šalyse tik turtingi vaikai naujai visą minutę privilegijomis. Darbininkų vaikams sunku patekti ir į praščiasius kempes. Miestiečių darbininkų vaikai vasaros laiką praleidžia daugumoj dulkėtose ir dvokiančiose gatvėse.

VALGIAI

Prikimšta Avies Mendė

Sumaišyk: 1 puodelį balto duonos trupinių su pusę puodelio ištrupisio sviesto, vienu gerai išplaktu kiaušiniu, vienos citrinos sultimi, vienu dideliu šaukštu sukauptų petruškų, įdėjus arbatinį šaukštuką druskos ir pusę šaukštuko pipirų. Išmėsus kaulą iš avies mentės, pripildyk ją, šiaja koše, užsiuk, įdėk į didelę blytą su trupeliu verdančio vandens. Kepk vidutiniame karštime pečiuje, tankiai aplaistydamas iš blytos vandeniui.

Kuomet bus iškepęs, išimk mėsa, tada nūmuk taukus nuo ekstymo blytėje, įmaišyk truputį miltų ir skystymą ir kuomet padėsi ant stalo juo apipik mėsa.

Mėsa su Daržovėmis

Sukapok bile koities atliekamoms šaltoms mėsoms ir lygiai šaltai bulvių. Sukapok du ar tris ciubulius ir sumaišyk su bulvėm ir mėsa, įdedant druskos ir pipirų pagal skonį. Sudėk į blytę ir uždėk ant viršaus keletą ploną šmotukų lašinių. Kepk pečiuje iki viršaus parus.

Victon cibulij galima vartoti virintų morkų, jų įdedant tiek pat, kiek yra bulvių.

Žmona: — Žinai, Zigmaj, aš pareitą naktį sapnavau, kad aš buvau pasipuošusi su labai gražiais perlais ant kaklo... ir ryte nubodus atsiminam, kad rytą man gimtai dienis!

Vyras: — Tai perlinė mintis! Aš tau rytą nupirkiau sapnūnuką.

METINIS L. B. PIKNIKAS

MONTREAL. — Liepos 21-joji diena šios kolonijos progresyviams lietuviams buvo viena iš didžiųjų dienų vasariniam sezonui, nes tą dieną vyko Metinis L. B. Piknikas. Tai įvykis iš dienešnių šiame sezono išvaidiavimų-pažmonių.

PRINCESĖ JULIANA su savo dukterimis išsirendavo ant trijų metų viršų matomą namą Ottawoj, kuris priklauso Shirley E. Woods, kursori myli statyti tokius namus, kurių labai mažai yra. Šiuose namuose kiekvienam kambaryje yra antenos del radijo. Juose yra pašlybos kambarys, valgomasis kambarys, virtuvė, septyni miegamieji kambariai ir keturios išėnamijos. Juos visus užims princesė su dukterim.

Mūsų Grožis

Vasaros karščiai moterims suteikia naujų problemų veido grožiu išlaikyti, nes veidui pritaikant atsidaro veido odos skylutės, į kurias prisirenka dulkių. Jeigu leidžiama dulkėms uždaryti odos skylutes, tai tas labai sugadina veido odą. Todėl vasaros laikui visuomet veidas turi būti atsargiai nulytas ir į jį daugiau kreipti dėmesio, negu šaltesniais oro sezonais. Ant pritaikyto veido nelybiai gerai dėti pagražinimus, pudrą (powder). Esant namuose galima labai lengvai prisitaikyti, bet išėjus jau susidaro daugiau sunkumų. Bet visgi galima su savim turėti šioji toki prisirušimai.

Patartina visuomet su savim nešiotis "Cleansing cream" del nuvalymo pritaikyto veido, ir jeigu galima, po to reikia jį nuvalius, veidą numazgoti šaltu vandeniu. Šaltas vanduo atgaivina veidą ir uždaro atsidariusias odos skylutes, todėl ant tokio veido dedant pudrą, ji geriau laikosi.

Veidas visuomet turi būti gražiai nuvalytas einant gulti. Veidą vakare reikia pirmą gerai numazgoti su miltu ir šiltu vandeniu, o paskui nuplauti šaltu. Turint sausą odą geriau naudoti kosmetiką veido nuvalymui ir iš jį geriausias yra "Olive oil" — tai labai geras odai maistas.

Reikia visados atsiminti, kad ant sauso veido dėti pudrą yra negerai. Reikia veidą pirm pudros ištepiti kremas. Žinoma, darbininkėms moterims kremai nėra visados prieinami, tuo labiau geresnės rūšies, kuris ištik-

... ir jį veidui patarnauja, todėl štai ką mes padarysim. Visu pirmą gerai pažinkime savo veidui atsidarius odos skylutes, į kurias prisirenka dulkių. Netvarkingas veidui veikas, susirūpinimas, nuovargis, — visa tai, daro veido odos išsivaidžiavimą. Vasaros metu labai daug nusiskundimų yra del ant veido atsirandančių juodagalvių spuogu. Je labai gadina veido išsivaidžiavimą. Dauguma bando tuos spuogus išspaudyti iš po odos. Bet tai nėra tinkamas būdas jų atsikratymui. Spaudant galima kartais odą užkrėsti, tai viena, o antra, spaudymu jų neišnaikinti. Kad apsaugotum veidą nuo tų juodagalvių spuogu ir del jų esančių nesmagumų, reikia visados veidą rūpestingai prižiūrėti. Jeigu veidas bus gerai prižiūrimas, visados tinkamai nuvalytas, tai juodagalviams spaugams ant jo nebūs vietos. Mازgiant veidą visados reikia pirmą nuprausti su šiltu vandeniu, o paskui nuplauti su šaltu, ir ant kitokios už dėti "Olive oil" arba kakties užtinį kremą.

Na, bus gana kį kartą. Kitą sykį apie tai pakalbėsime daugiau.

E. K. Sliedienė

LIEUVOS MOTERYS ŽENGLIA Į NAUJĄ GYVENIMĄ

Nereikia abejoti, kad šiandien Lietuvoj darbo žmonės kupini džiaugsmo ir su daug šviesesnėmis akimis žiūri į ateitį, turėję progos susikratyti fašistinio jungo, kuris per metų eilę begaliaisingoj priešpaudoj laikė užgniauzdamas teises, laisvę, demokratiją. Su jais džiaugiasi kiekvienas doras lietuvis, nežūrint kaip toli gyvena nuo savo gimtojo krašto.

Žinoma, mums, gyvenantiems užsienyje, sunku įsivaizduoti žmonių nuotaiką ir visi tie jvyčiai, kurie šiandien vyksta Lietuvoj, pilnoj prasmėj. Bet kiekvienam suprantama, kad šia-

dien Lietuvos laudžiai prašvito naujas gyvenimas.

Džiaugiasi darbo žmonės, džiaugiasi valstiečiai ir žemesnieji valdininkai, nes jų bendras gyvenimo padėtis žymiai pakilės — pagerės. Bet už vis didesį džiaugsmą šiandien jaučia, tai darbininkės ir valstiečių moterys, iki šiam laikui nebusios sunkiausią gyvenimo našta ir pažeminimą.

Turbūt mes neramie kitą tokią valstybę, kurioje tarpe darbo žmonių ir inteltgentijos būtų toks užsirusbežiamas, koks buvo Lietuvoj. Visamam draugijai me, visuomeniniam gyvenime įkaimietos ir darbininkės moterys, iki šiam laikui nebusios sunkiausią gyvenimo našta ir pažeminimą.

Nors esu tos pačios "giminės," tai nepritikty apie savo pusę gerai atsiliepti, vienok reikia pripažinti tą faktą, kad moterys su uždavinius visuomet gerai atlieka, kur tik jos prikiša savo "gražį." Labiausiai, tai jos rodo daug iniciatyvos, pasiaukavimo, energijos del vienintelio Kanados lietuvių laikraščio — L. B. Tai visai nenustabu, kad ir šio pikniko priruošime ir laike pikniko pasirabavime jos labai gražiai save atsirekomendavo.

Kuo ir kaip moterys prisidėjo prie minėto pikniko suruošimo, skaitytojai supras toliau skaitydami šią korespondenciją.

Garbės Štašas

Kaip kiekvienais metais, tai taip ir šiemet, dėka eilės draugių (Nukelta ant 6 pusip.)

Patarnautis

... Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė.

... Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė.

... Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė.

... Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė.

... Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė. Lietuvių laudis ir šlovė.

Moterų Gyvenimas ir Veikimas

Mėtinis L. B. Piknickas

(Atleista nuo 5 pusl.)

gų, kurios nuosirdžiai priitaria ir remia savo vieninteli laikraštį ir trokšta jam kiek galint suteikti ekonominės paramos, su-
 tuošė garbės stalą, kurį iš lai-
 gybių leidžiant, nuosirdūs L. B.
 mėtinis — vyrai (taipgi ketetus
 ir moterų) suukojo veik pus-
 šimties doleriukų.

Garbės stolas buvo papuoštas
 jautriais slanėšiais ir primūais
 gėlymis. Garbės stalo aukotojų
 sąrašą sudarė sekantis šios
 kolonijos progresyvių lietuvės.

Juokeviciene su P. M. paauko-
 jo kumpį. Bunkienė du kėksu-
 tus. Miknienė — surį, Kisteliene
 ir Urbanaviciene — juoda alutį.
 Miševiciene vaisius. Garnelienė
 — daržoves. Gudienė, Kavolu-
 niene ir Naurienė — dovgtinę. ir
 Bajonienė — vyną.

Veikimas

Laikė pikniko buvo leidžiamas
 laukojimas, susidantis iš trijų
 šaltų, būtent: Vyno banko, ku-
 riu paaukavo drg. K. Liokaitie-
 nė; moteriškos pirotinaitės, ku-
 rias paaukavo drg. D. Liukevi-
 čienė ir grūžas cigaretoams bak-
 dukas, kuri paaukavo drg. K.
 Miknaveičius.

Laimėjimo bilietelių platinime
 padarėva sekantis draugas:
 Bunkienė Iplatinė už \$3.75; K-
 sistienė už \$3.15; Miknaveičienė
 už \$3.25 ir Urbanaviciene už \$3.15.

Veikimas

Gerai skalėns draugų prisi-
 dėjo pinigine auka į bufetą, kad
 amžiaus laisvės bufeto supir-
 kimai, šis auka ir mūsų auko-
 tojų: Po \$1.00 aukavo sekantis
 draugas: Malinauskienė, Sery-
 čienė, E. L. Doveičienė, Minotie-
 nė; Po 75 cent. aukavo Tamasiu-
 šienė ir Miknaveičienė; po 50 cent.
 aukavo: Juokeviciene, Karalevi-
 čienė, Keršienė, Ceponiene, Šup-
 levičienė, Juraitienė Narusevičie-
 nė ir Miknaveičienė. Po 35 cent. Ta-
 masavičienė; po 25 cent. Brundzie-
 nė, Vektavienė, Nasickienė, Ję-
 nikiene, Skrupskienė, Blacienė,
 Tamasiušienė Petronienė, Anta-
 naviciene, Cekaitienė, Miknalu-
 niene, Utruskiene ir Smetoni-
 nė; drg. Matiukienė — 20 c.;
 drg. Indrilienė — 10 q.; ir Mer-
 kys — 5 c. Skripienė — grū-
 šis.

Aukų rinkėjos buvo drg. J.
 Narusevičienė, kuri surinko \$2-
 15 ir P. Matulalaitė, kuri surin-
 ko — \$12.80.

Bufeto Darbininkai

Mors kai bufeto moterų ne-
 mažai prisidėjo su aukais, bet
 taipgi nemažai padarėva ir
 laike pirotikos, iš jų pažymėtines
 dd. Garnelienė, Lietavičienė, Ju-
 kevičienė, Doveičienė, Keršienė,
 Kavolunienė, Petronienė, ir
 Matiukienė. Pastarosios dvi
 draugės daug pastarųjų bufe-
 to ir bufetininkų aukų.
 Drg. Miševičienė ir drg. Gudi-
 niene taipgi prisidėjo su au-
 kais, kaip ir drg. Miknaveičienė,
 juokeviciene ir drg. Bunkienė.

Kaip matyti, šis piknikas su-
 pildėsi tikrai šaliau, kaip
 gražiai, taip pat su dalyvavimu
 darbininkais. Tikrai patvirtėjo, ei-
 delio kredito, kaip ir drg. Mė-
 tinis ir drg. Juokeviciene, au-
 kus pastatė, kaip ir drg. Mik-
 naveičienė, kaip ir drg. Bunkienė,
 tai yra jų veikimas.

Balgiama, kaip komandon-
 ją, turį išsilaikyti tikrinant, pad-
 dėk visoms rinkėjomis, ir pri-
 sidėjusiomis draugėmis, ir su-
 burtu. Tačiau šis piknikas atsi-
 prausi, jei kas dar ką nors
 padarys.

Pasaulio Karas

Pirmasis pasaulinio karo metais
 sugrįžo namų ir rado savo
 moterį sveiką, švarią ir be-
 gėdžioje.

— Ka tas vėjas...
 — užlaikus piktai vyrai...
 — ra tas vyras?

— O brangieji...
 — nusigandusi, bet dabar vėl
 rudanti mokytis...
 — prauk sapnais...
 — kuris moteris...
 — tavo vyro.

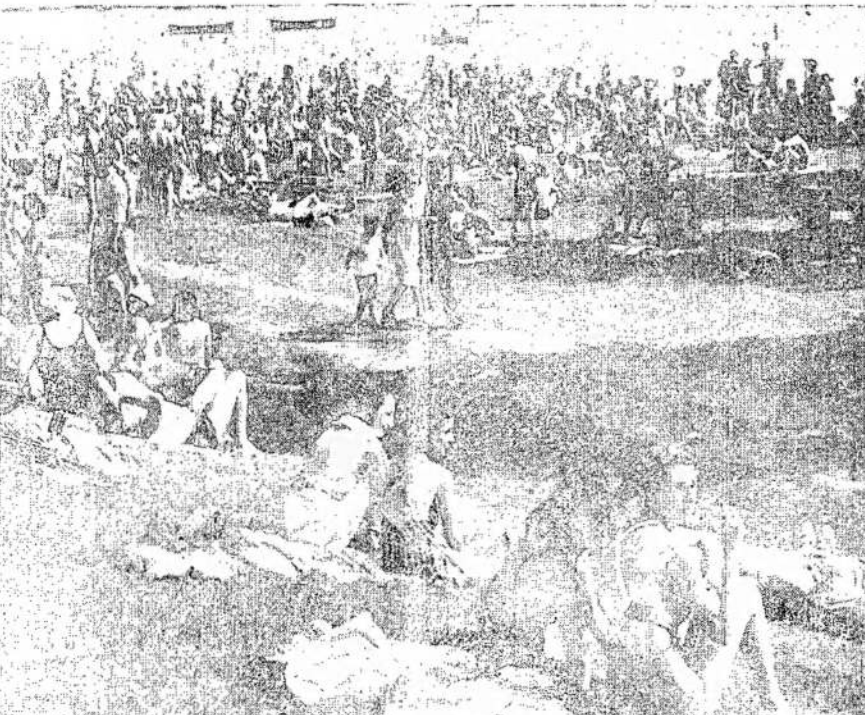
— Mėtinis...
 — Jai jis būna mano
 būdamas, tai nebūdamas...
 — Aš nežinau, mano melas,
 gal jis jau pakut savo namų.

NAUJAS PIRMASIS TARP- SĄJONŲ TARP SĄJONŲ

LONDONAS, gegužės 29. —
 Sionis pirmą kartą arėva-
 vo vienotika Pirmasis bizni-
 menų barvisis, nepa-
 reiksdami už ką jie lito nesustoti.

Prieš tai, žinoma, jeponai y-
 ra arėva, kaip Britanijos
 prekybininkai.

Manoma, kad Britanija susi-
 nojus arėva, kaip biznis, da-
 rys atitinkamą žygį į polio-
 savimū.

REGERAI KAI SALTA, bet dar bliugai tai labai šalta. Kuomet salta užtenka geriau apsi-
 rengti. Bet kuomet labai šalta — nieko negelbsti, jei ir visai nusirengi. Vienas bėdas nuo šil-
 mos — vanduo. Laimė, kad Torontui to vandens užtenka. Jei tikrai labai šalta, bėk prie ežero
 ir atauši. Kiek bliugai naukti. Atsigulum žmogus ant pievos ar ant stogo, bet negalima del uo-
 dy. Būtrybės tuoju pradeda: broliukas, broliukas ir t.t.

MILIJONIERIAI

Pirmasis pasaulio karas Ame-
 rikoje sutvėrė daug naujų mil-
 jonerių. Remdamasis federalinių
 mokesčių (taksų) nuo įplaukų
 daviniais, New Yorko kongres-
 manas Anthony J. Griffin 1920
 metais padarė šitokią pareikimą:

„1917 metais Internal Re-
 venue Bureau parodė šitokią ste-
 bėtiną padėtį: 1914 m. Jungtinė-
 se Valstijose buvo 2,348 miljo-
 niieriai, o 1917 metais — 6,664.
 Tai 4,316 priaugo per trejus me-
 tus.“

Kanados parlamento narė
 Mrs. Dorise Nielsen neseniai sa-
 vo kalboje (kuria išspausdino
 Liaudies Balsas), pasakė:

„Laike pėreito karo mes Ka-
 nafoje padarėme 60 naujų mil-
 jonerių ir paaukavome 80,000
 vyrų. Tas aplamai reiška tiks-
 tų vyrų del kiekvieno naujo
 milijonieriaus. O tuo pačiu laiku
 žmonių skolas pakilo. 1914 me-
 tois — ant kiekvienos galvos iš-
 puodė skola po \$21.64, o paba-
 goje karū, kada mes turėjome
 padarę 60 naujų milijonierių,
 skola ant kiekvienos galvos iš-
 puodė po \$266.37.“

Kiek naujų milijonierių yra
 pagal žmonių skaičių, vienoje ir
 kitoje dū miuštoje šalyje? Jei
 tiečia, kad Kanadoje yra 10 mil-
 jonų gyventojų, tai Jungtinėse
 Valstijose yra 13 sykių tiek. Try-
 jite sykių daugiau žmonių, bet
 naujų milijonierių Pasaulinis ka-
 ras pagindė net 116 sykių dau-
 gau, negu Kanadoje.
 Tai busis veislumas, — kaip
 kralikų!

Milijonierius milijonieriui ne-
 lygus įvairiose šalyse. Buvo ga-
 dyne pačioje Amerikoje, kuomet
 nebuvo (?) milijonierių, bet bai-
 nai turtingų žmonių buvo. Tuo
 tarpa didžiama žmonių buvo bai-
 nai biedni.

Jurgis Washingtonas buvo,
 kaip tals laikais, labai turtingas
 žmogus. John Hancock taip pat
 buvo turtingas. Nuo 1754 metų
 jis dirbo savo dėdės biznyje. De-
 dė mirdamas paliko jam apie
 80 tūkstančių svarų. Taigi, neva
 ne milijonierius. Bet skaitant
 doleriais, tai Hancock turėjo su-
 virš 330 tūkstančių dolerių ir tie
 pinigai tada biznyje turėjo di-
 desnę vertę, negu šiandien.

Amerikoje 1920 metais mūsų
 valdona pradėjo sistematiškai
 žeminti darbininkų turtingumą,
 skelbdami: esą, nesveika šaliai
 ekonomiškai, kada pinigų per
 daug yra pas darbininkus. Pra-
 dėta naikinti ir milijonierių skai-
 čy. Pirmiausiai pagarsėjo nyks-
 tą kai kurie naujieji milijone-
 riai. Tada buvo taip vadama
 infliacija; bosų prispirti streikai
 ir t. t., viskas biednio žmones.
 Pagalios Wall gatvės triukimas,
 šėry ir bondeų nykimas ir tada u-

Amerikoj infliacija panašiai
 darė, tik daug mažesniu patra-
 kimo laipsniu.

J. Baltrušaitis

KVIES KAREIVIUS UKIO DARBAMS

TORONTO, Ont. — Ontarijos
 darbo ministeris Hon. N. O. Hi-
 pel kreipėsi prie visos Kanados
 darbo ministerio Mr. McLarty
 su pasiūlymu, kad ūkio darbams
 laike javų suėmimo būtų imami
 kareiviai, nes stoka darbininkų.
 Darbo ministeris Mr. McLarty
 pasiūlymą priėmė ir davė leidi-
 mą kreiptis prie kareivių. Toku
 būdu, ūkininkai galės kreiptis
 prie kariuomenės viršininkų ir
 prašyti, kad jie leistų ūkio dar-
 bams tuos kareivius, kurie norės
 padirbėti ant ūkių.

C.I.O. Priešingas Vyrų Mobilizacijai

WASHINGTONAS, Liepos 29.
 John Lewis, C.I.O. vadovas parei-
 škė, kad jis, ir C.I.O. organizacija
 griežtai yra nusistatę prieš pla-
 nuojamą įvesti priverstiną Jung-
 tinėse Valstijose vyrų mobiliza-
 ciją karo tarnybai. Lewis parei-
 škė, kad jis visa savo jėga dar-
 buosis prieš mobilizacijos įvedi-
 mą.

Senatorius Wheeler — irgi
 priešingas mobilizacijai — pa-
 reišė, kad jis gavo 2,000 laisškų
 nuo įvairių organizacijų bei baž-
 nytinių grupių, kuriuose reika-
 laujama priešintis priverstinai
 mobilizacijai.

Jungtinėse Valstijose planuo-
 jama suregistruoti visus vyrus
 nuo 18 iki 64 metų amžiaus ir
 tuoju pravesti priverstiną mo-
 bilizavimą nuo 21 iki 30 metų
 amžiaus vyrų.

Britanijos Laukia Badas, Sako Italijos Spauda

ROMA, Liepos 29. — Italijos
 žurnalistinė spauda plačiai rašo,
 kad Anglijos „sunaikinimui“ Vo-
 kietijos karo vadovybė pasirinko
 naują taktiką, — tai bombardavi-
 mą Anglijos uostų, visiską už-
 blokavimą jos prekybos. Tokias
 žygas esą vokiečiai užkirs Angli-
 jai visus kelius ir paklūpys
 Angliją ant kelių bado pagalba.
 Romoj leidžiamas Telegrafo
 nurodo, kad visi Anglijos žmo-
 nės laukia vokiečių blokerygo —
 tiesioginio užpuolimo ir įsiverž-
 imo į Angliją, bet esą anglus vo-
 kiečiai vėl apgavę, blokerygos
 esą prasidėjęs bombardavimu
 uostų ir susisiekimo priemonių.
 Vokiečiai esą pasirinkę bado
 taktikos blokerygą, nes Londonas
 negaudamas iš kitur maisto
 negalėsias atsilaukti nei vieno
 mėnesio ir tuo būdu būsianti
 Anglija įveikta.

10 markų „pakilo“ iki milio-
 no, o vėliau milijonas gavo „ver-
 tę“ bilijono, trilijono.

ANGLIJA IRGI „UŽSALDO“ PABALTIJOS VALST. TURTA

LONDONAS. — Anglijos val-
 dzia „užsaldė“ sulaukė Lietuvos
 aukš, stiprius jos užsienius
 pinigus ir bonus-šėrus, kurie bu-
 vo laikomi Anglijos bankuose.
 Taip anglų valdzia pasielgė ir su
 Latvijos ir Estijos aukso, vertės
 popieriais ir pinigais, esamais
 Anglijos bankuose.
 Kiek pirmiau prezidentas Roo-
 seveltas „užsaldė“ Lietuvos, Lat-
 vijos ir Estijos ir jų piliečių pi-
 nigus, šėrus ir bonus esamus
 Jungtinių Valstijų bankuose.
 Tai todėl, kad tos šalys nuspre-
 dė įstot į Sovietų Sąjungą.
 Sovietų Sąjunga tada stipriai
 užprotestavo prieš tokį Roose-
 velto žingsnį.

ANGLIJOJ PRIE GINKLŲ gamybos dirba daug jaunų berniuku,
 kaip kad šiame paveiksle matomas.

Kaip Tvarkosi Sovietų Sąjungos Respublikos

(Atleista nuo 2 pusl.)
 reikalams paspyrė 57,000,000
 rublių. Tuo kartu šalyje jau buvo
 tūkstančiai daktarų, jų pagalbi-
 ninkų, slaugių ir 142 ligoninės,
 ambulatorijos, dispenseriai ir
 sveikatos kurortai.
 Taip kultūra, apšvieta ir svy-
 kama rūpinamasi Sovietų Arme-
 nijoje. Taip yra ir kitose Sovietų
 Respublikose. Rusų respubliko-
 j 20 metų daugiau mokyklų iš-
 vadovota, kaip prie caro režimo
 per 200 metų. Sovietų Baltrusi-
 j, kur caro činovnikai išle-
 davo 60 kapeikų ant žmogaus į-
 metus apšvietai, tai Sovietai iš-
 leidžia virš 100 rublių, Baltrusai
 pradėjo 1938 metų jau turėjo
 23 universitetus; 98 aukštas
 technines mokyklas; 40 fakul-
 tetų; per 7,000 pradines ir vi-
 dujines mokyklas; 15 muziejų ir
 leido per 200 laikraščių.

Arba paimkime Turkmėnijos
 Sovietų Respubliką, kuri turi
 per 1,300,000 gyventojų. Prie
 caro, ten mokantį rašyti ir ska-
 ioti buvo tik pusė nuosimū, o
 dabar heratiškie visi likviduoti.
 Salis turi 1,377 mokyklas su
 200,000 mokinių; 4 universite-
 tus; 38 aukštas mokyklas; 603
 knygynus ir skaityklas; 11 na-
 cionalių teatrų; 117 juodųjų; ju-
 džių gaminių istaiga; leidžia
 savo laikraščius. Sveikatos sri-
 tyje taip pat padaryta milžiniška
 pažanga. nes yra 60 ligoninių;
 55 ambulatorijos; 220 sveikatos
 pagelbiniai punktai ir 295 vaikų
 priežiūros namai ir darželiai.

Tas yra kiekvienoj Sovietų
 respublikoj sričių ir rajone. So-
 vietų valdzia nesmaugia tautų,
 jų kultūras, bet gelbėja joms.
 Vien bėgję keturių metų buvo
 išdirbta del 17-kos tautelių jų
 raidynas, kurios pirmiau ju ne-
 turėjo. Tat ir Lietuvos susijung-
 us su Sovietų Sąjunga pakils
 mūsų ne vien ekonominis gyve-
 nimas, bet ir kultūrinis, nes tam
 tikslui gelbės nevien Lietuvos į-
 plaukos, bet ir Sovietų Sąjunga
 iš savo milžiniškų pajamų.
 D. M. S.

Pranešimai

Delhi, Ontario
 Susirinkimas
 Sinių ir Dukterų K. L. S. P. D.
 6-tos kuopos narių susirinkimas
 įvyks sekmadienį, rugpūčio
 (August) 4 diena, 2 val. po pietų,
 Delhi, Stoddard Hotelo sve-
 tainėje.
 Prašau visus atsilaukti punk-
 tualiai, nes turėsime daug svar-
 bių dalykų aptarti.
 G. Strolis

Paieškojimas

Reikalingas farmos darbinin-
 kas nuolatiam darbiui vasarai
 ir žiemai. Apie darbo sąlygas ir
 atlyginimą rašykite šiuo adresu:
 A. Utkis
 R. R. 2
 Clarendon Station, Ont.

Išsirenduoja Kambarys

Nemazas kambarys, su gerais
 baldais; patogus gyventi dviem
 ir vienam.
 Savininkas lietuvis. Kreipki-
 tės 218 Manning Ave., Toronto.
 velto žingsnį.

**Galit Užprenumeruoti
Liaudies Balsą Savo
Giminėms Lietuvoje**

Kudangi nauja Lietuvos vyriausybė cenzūrai panaikino, tai dabar ir Liaudies Balsas atitvėrė du-
 rys į Lietuvą, kaip pažangiam laikraštui ir visos kare-
 jusim prieš Smetonos režimą ir už Liaudies balsą.

Be abejo, daug jūsų giminių ir pažįstamų pagal-
 dauja žinoti, kaip jūs gyvenate naujoj savo šalyje, kaip jūs
 atsidėstote į naują Lietuvos vyriausybę, ką jūs veidate ir t.t.
 Dar Smetonos režimo laikais Liaudies Balsas gavo daug lai-
 škų su prašymais siunčianti Liaudies Balsą į Lietuvą, nors
 tuomet Liaudies Balsas nenorėdavo jokiški. Todėl dabar, ka-
 da jūs giminėms gali laisvai Liaudies Balsą gauti, nieko ne-
 laukdami padiskupinkite užrašyti Liaudies Balsą del savo
 giminių ir pažįstamų.

Liaudies Balsas Lietuvon kaunoja mažai kuo daugiau,
 kaip Kaunodoj. Mėtinis pnenumerata į Lietuvą tik \$2.50. Pa-
 sei metų — \$1.75.

Užsakydami Liaudies Balsą į Lietuvą, visada gal nuro-
 dykite adresą, kam laikraščiis turi būti siunčiamas.

**JOHN KAMICHAITIS
LIETUVIŠKA VALGYKLA**

899 Bloor St. W. Toronto
 (NAUJOJ VIETOJ)

Lietuviški ir angliški valgiai; nakvynė dienai, savaitei ir mė-
 nesiams. Garažas automobiliams ir kiti patarnavimai del
 lietuvių svečių.